

مذاکرات مجلس

سورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۷ مهر ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب سورت مجلس
- ۲ - بقیه شور در لایحه متمم بودجه سال ۱۳۲۱ از ماده ۱۳
- ۳ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید
 سورت مجلس روز پنجم مهر ماه را آقای (ملوسی) منشی قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

سورت مجلس تصویب شد :

۲ - بقیه شور دوم لایحه متمم بودجه سال ۱۳۲۱ از ماده ۱۳

رئیس - متمم بودجه سال ۱۳۲۱ مطرح است . ماده سیزدهم خوانده میشود .

ماده ۱۳ - دولت می تواند در مورد قرار داد هایی که تا آخر شهریور ۱۳۲۰ برای مقاطعه کاری منعقد نموده تجدید نظر نماید و در صورت اقتضاء ارقامی را که با وضع کنونی متناسب باشد در فهرست بهای منظور دارد حداکثر بهای جدید

بهر حال نباید از ده درصد بهای فعلی تجاوز کنند .
رئیس - آقای آزادی .

آزادی چند سال است که يك فعالیتی در امور اقتصادی کشور پیدا شده و ساختمانهایی در شرف اتمام است قسمتهای ساختمانی راه آهن و کارخانجات و اینها باعث شده است که مقاطعه کارانی پیدا شوند و قسمتهای ساختمانی کارهای دولت را بمقاطعہ کاری بردارند و انجام دهند از این نظر يك کار آزاد و مستقل و آزادی در مملکت ما بر سایر مشاغل آزاد اضافه شده و آن کار مقاطعه کاری است و این رویه را که دولت پیش گرفته است که کارهای ساختمانی خودش را بمقاطعہ کاری

(مطابق قانون ۸ آذر ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح اود و دومین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غالبین با اجازه - آقایان روحی - فاطمی .
- غالبین بی اجازه - آقایان تولیت - دکتر ضیاء - شهردست - مهدوی - فرخ - محبتلاریجانی - اکبر - امیر ابراهیمی - یار احمدی
- دبستانی - آصف - صادق وزیري - مستشار - دکتر لقمان - کامل ماکو .

واگذار کنند بسیار کار خوبی بوده است و البته در موقعی که افراد مردم برای کار بدولت فشار می‌آوردند و ادارات دولتی هجوم می‌کنند ما باید جلو گیری کنیم که اشخاص زیادی ادارات دولتی برای پیدا کردن کار هجوم نیاورند (صحیح است) و باید آنها را تشویق کرد به مشاغل آزاد (صحیح است) که یکی از آنها همین مقاطعه کاری است که از چندی باین طرف در مملکت ما جزو مشاغل آزاد شده است (صحیح است) آقا اینکه اینجا در لایحه متمم بودجه در ماده ۱۳ پیشنهاد شده است که بر مقداری که دولت قرارداد بسته است ده در صد اضافه شود بنده موافقتی با این قسمت ندارم چون اغلب این مقاطعه کاریها و قراردادهایی که از طرف وزارتخانهها و ادارات دولتی مخصوصاً از طرف وزارت پیشه و هنر راجع بکارخانجات و از طرف وزارت راه برای کارهای راه آهن بسته شده در اغلب آنها يك مبلغ گزافی بیش از میزان و حد مخارج معینه خرج شده است و با آنکه اعلان مناقصه داده اند خیلی از آن میزان مخارج معینه زیاد تر بر آورد شده و قرارداد بسته شده است البته آقایان مسبوق هستند در قسمت مناقصه ها معمول است يك میزانی را برای مخارج خود دولت و مهندسی دولت بر آورد می کنند و بر طبق آن بر آورد آن را به مناقصه میگذارند و بعد در مناقصه يك اشخاصی پیشنهاداتی میدهند و هر کس کمتر برد البته باو کنتراست میدهند در اغلب قسمت مقاطعه کاریها دیده شده است که دست اول با يك منافعی این مقاطعه کاری را واگذار میکنند بدست دوم و مقاطعه کار دست دوم هم با يك منافعی واگذار میکنند بدست سوم و سوم بچهارم و دستهای دوم و سوم و چهارم هم استفاده میکنند از این مقاطعه کاری و بنده نمی فهمم که این چه مناقصه ایست اگر میزان مخارج را دولت بر آورد کرده و صحیح بوده است که به مناقصه گذاشته پس دست دوم و سوم و چهارم چطور منافع میبرند و استفاده میکنند؟ (صحیح است) منافع هنگفتی میبرند (صحیح است) و بطوریکه بنده اطلاع دارم قسمت مهم ساختمان های ما اغلب متعلق است با آقایانی که کار کنتراستی و مقاطعه میکنند (صحیح است) و از مقاطعه کاری

استفاده های خیلی زیاد برده اند و الآن در خیابان شاهرخ تمام ساختمانهای چند اشکوبه را که ملاحظه می فرمائید آقایان مال همین مقاطعه کاران است (صحیح است) که ساختمان تهیه کرده اند مستغلات درست کرده اند و چیزهایی اغلب تهیه کرده اند البته کسی هم مانع نیست چون آمده اند و زحمت کشیده اند و منافعی هم برده اند و يك کاری هم انجام داده اند ولی بنده میخواهم عرض کنم در این موقع با بودجه سنگین دولت يك چیزی هم نخواهیم با آنها اضافه بدهیم این را بنده خیال نمیکنم با این وضع مالی مملکت صلاح باشد (صحیح است) که از مردمان گرسنه و برهنه يك پولهایی گرفته شود و این طور و تحت این عنوان به مقاطعه کاران داده شود (صحیح است) و حال آنکه چندین برابر آن میزانی که تشخیص داده شده است گرفته اند و استفاده کرده اند حالا دو مرتبه صدی ده هم داده شود با وضع مالی و بودجه مملکت هیچ صلاح نیست (صحیح است) و مخصوصاً این نظر را بایستی آقای وزیر دارائی که متأسفانه تشریف ندارند و آقای وزیر پیشه و هنر که از طرف ایشان هستند مورد توجه و دقت قرار بدهند که این مناقصه ها مخصوصاً چه صورتی پیدا میکنند. يك مبلغی را برای مخارج يك ساختمان یا يك لوتی بر آورد میکنند و پیش بینی میکنند این چه جور بر آوردی است که در مناقصه دست اول با منافعی بدست دوم واگذار میکنند و دست دوم بدست سوم و سوم بچهارم و همه هم منافع میبرند؟ و روی این منافع این ساختمانها و این چیزها که عرض کردم درست میشود اگر مناقصه و بر آوردی که شده است صحیح نبوده است چرا مهندسی دولت و مهندسی کارخانه و مهندسی سینی که از خزانه دولت برای این قبیل کارها حقوق میگیرند این را مطابق با واقع بر آورد نکرده اند تا اینکه در دست دوم و سوم و چهارم مقاطعه کاری اینقدر ارزش استفاده ببرند یا اینکه اگر اینطور بدست پس باید گفت عمل مطابق با واقع بدست یعنی بعد از آنکه ساخته شد و عمل مقاطعه کاری انجام یافت نتیجه اش خوب بدست درست بدست محکم بدست خوب بدست

(صحیح است) و کار خوب و محکم انجام شده است و وضعیت آنطوری که باید بوده است و الا چطور ممکن است عملی را مناقصه بگذارند و مهندسی دولت هم بر آورد مخارج آن را بکنند و دست دوم و سوم و چهارم هم هر کدام استفاده ببرند این مقاطعه کاران در هر حال يك قرار دادی را با دولت بسته اند حالا ممکن است استفاده های هم نکرده باشند و حال آنکه خیلی استفاده برده اند حالا که دولت اجازه میخواهد تجدید نظر کنند و ده يك اضافه بدهد بنده عقیده ام این است و عرض میکنم اگر اینها يك استفاده بدستری میکردند بدولت حق میدادند که از آنها پس بگیرد؟ و بگوید چون استفاده زیادی برده اند پس بدهید؟ چوی این حق را دولت ندارد بنا بر این حالا هم دولت موردی ندارد يك مبلغی با آنها اضافه بدهد بنده عقیده دارم این ماده را آقایان تجدید نظر بکنند و این موافق مصلحت و انصاف نیست که از این مملکت و این مالیه فقیر يك اشخاصی که استفاده هایی کرده اند باز هم برود و يك میزان دیگری بعنوان دستمزد با آنها بدهند (صحیح است) این بود عرایض بنده.

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر (آقای هژیر) - بنده خواستم فقط يك توضیحی بدهم برای شأن نزول این ماده ولی البته تصویب یا ردش بسته بنظر خود آقایان نمایندگان است. آقای آزادی دو مطلب فرمودند یکی اینکه در گذشته مقاطعه کارانی دیده شده اند که بعد از اینکه برنده مناقصه بوذند و واگذار کرده اند و يك حقی از سایرین گرفته اند یکی دیگر هم اینکه این ده در صد اضافه معقول نیست و جهت ندارد که داده شود. راجع باین ده در صد بنده توضیح میدهم همانطور که در خود ماده هم ملاحظه میفرمائید اینجاموضوع قراردادهایی است که تا آخر شهریور ۱۳۲۰ بسته شده است و محدود شده است این اضافه که تقاضا شده است قراردادهایی که تا آخر شهریور ۱۳۲۰ بسته شده است البته آقایان مستحضر هستند که قراردادهایی که تا آن تاریخ بسته شده بود ناچار متناسب بود با قیمت اجناس با اجرت عمل با بهای مصالح و اجناسی که از خارجه

باید می آمد یا در داخله بایستی تهیه می شد البته اگر بنا باشد آقایان اینطور در نظر دارند که دولت حتماً اسرار بکند به مقاطعه کار که بهمان قیمت های سابق انجام بدهد اشکال ندارد و دولت هم این رویه را تعقیب می کند منتهی يك مطلب دیگر باقی میماند و آن اینست که آنها خواهند گفت برای ما مقدور نیست این کار و يك غبنی این جا پیش می آید. میگویند برای ما مقدور نیست بهمان قیمت سابق با اوضاع فعلی این عمل را انجام بدهیم یعنی میگویند آن حسابی که آروز ما کردیم اجرت عماله اجرت مستخدم اجرت متخصص اجرت مهندس قیمت مصالح در دسترس داشتن وسائل و بالاخره بودن وسائل با همه این جهات در نظر گرفتیم و يك قیمتی را پیشنهاد کردیم حالا که آن وسائل مفقود شده است بنسب این ارکان اساسی تشخیص قیمتها متنازل شده میتواند بگویند که چون نمیتوانیم انجام بدهیم بنا برین خود داری خواهیم کرد بعد از آن امر دائر خواهد شد. البته این هم ممکن است يك ضمانت اجرائی هم قراردادهای داشته است ممکن است گفته شود این ضمانتهایی که داده شده بود ضبط شود ولی ناچار اگر دولت بنا باشد آن قرارداد را آن بنائی را که باید ساخته شود آرا باید دوام بدهد یعنی آن مناقصه را تجدید کند برای تکمیل عمل وقتی این کار را کرد البته پیشنهاد دهندگان رعایت مقررات فعلی را که بسته شده است خواهند کرد و دولت در این صورت ضرر خواهد کرد از این لحاظ دولت تصور میکرد که اگر بشود این کارخانه ها یا بالاخره سایر مؤسساتی که واگذار شده است با عملیات دیگری که باید بکنند یا در راه سنگ - ریزی دارد می شود خاک برداری می شود اگر در يك صورتی باشد که احتیاجی نداشته باشد به تکمیلش البته از این حق استفاده نمیکنند و میگویند اگر میل دارید بهمان قیمتی که با ما قرارداد بسته اند کار را خاتمه بدهید فبها و الا کار را خاتمه بدهید همین جالی و همین وضعی که رسیده است و بروید یعنی در این صورت منظور آقایان تأمین

خواهد بود و دولت یاز باینکه اعتبارش هم امسال برای کارهای ساختمانی در بودجه کشور خیلی محدود شده نخواهد توانست تمام قرارداد هائیکه در سابق بسته شده تمدید بدهد و ناچار بود که يك قسمتی از آنها را خیلی تقلیل بدهد و در موقع تقلیل آلهائی که ضرورت نخواهد داشت البته از این کار استفاده نخواهند کرد و مقاطعه کاران هم عرض میکنم خدمت آقایان چون وسیله ندارد قطعاً تعقیب نمیکنند ولی اگر موضوعی پیش آمد و دولت دید که کار نیمه کاره مانده یعنی کار بیک جایی رسیده است که دست برداشتن از آن کار باعث خرابی و مستلزم ضرر و زیان خواهد بود ناچار برای اینکه در زیر برف و باران آنچه که تا بحال ساخته شده از بین برود و خراب نشود و خسارتی ارساند برای این مقصود باید يك توافق با خود مقاطعه کار بشود و برای خاطر اینکه مقاطعه کاران هم منتظر نباشند که يك مبلغ کزافی بآنها اضافه داده خواهد شد در اینجا فقط نوشته شده و محدود شده است به ده درصد و باین مناسبت تصور میکنم اگر آقایان موافقت بفرمایند که ماده باین صورت بگذرد تصور میکنم از لحاظ مصلحت عموم هم بهتر تأمین می شود این موضوع.

رئیس - آقای فرمانفرمایان.

فرمانفرمایان - ایراد بنده در این ماده بسیار است و باین توضیحی هم که آقای وزیر پیشه و هنر فرمودند بنده قانع نمی شوم و عرایض بنده در این ماده صرفاً از نقطه نظر بودجه ایست که عرض میکنم و توضیح میدهم که بودجه بالاخره تشکیل میشود از يك ارقام و يك اعدادی که وقتی آن اعداد را جمع کنید میشود چندین میلیون تومان و تشکیل هزینه میدهد و همینطور هم در قسمت عواید باز این ارقام و اعداد جمع میشود و بالاخره در آمد را تشکیل میدهد و مجموعاً بودجه نامیده میشود و موازنه هم باید داشته باشد اینها در ماده ۱۳ متمم بودجه میگویند در مورد قرارداد هائی که تا آخر شهریور سال ۱۳۲۰ بسته شده و وجود دارد ما آن قراردادها را اصلاً اطلاع نداریم و هیچ نمیدانیم

که چه رقمی را تشکیل میدهند و چه میزان و چه مبلغی است و این مبلغ چه مقدار تشخیص میشود که يك ده يك هم بآن اضافه شود (صحیح است) این ده يك چه رقمی خواهد بود؟ البته نمیتوان گفت که این ده يك صد هزار تومان میشود. يك میلیون تومان میشود، هزار تومان می شود، چه قدر م شود. این معلوم نیست (صحیح است) از آن طرف این فرق خواهد کرد و تأثیر خواهد کرد در جمع و خرج مملکت (صحیح است) و ما باید استحضار و اطلاع داشته باشیم از ارقامی که ذمه دخل است در ستون جمع و خرج مملکتی ندانسته که میشود رأی داد. از این نقطه نظر بنده عرض میکنم که این ماده جایز اینجا نیست مثل خیلی از مواد که باز هم عرض کردم حالا بنده کاری ندارم باین که مقاطعه کار چه وضعیتی دارد سابق استفاده اش را کرده و ضرر داده یا نداده است و وارد این مرحله نمیشوم ولی از نظر بودجه بنده پیشنهاد میکنم که آن رقمی را که در نظر میگیرند بگویند و بنویسند و بعد از بررسی در ارقام و بر آورد صحیح آن رقم قاطع را در بودجه پیشنهاد کنند یا در متمم بودجه پیشنهاد کنند و ما یا تصویب میکنیم یا نمیکنیم ولی اینطور مجبور که نمیشود (صحیح است)

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - تصور میکنم بنده

بکمر تبه دیگر هم این موضوع را خدمت حضرت والا عرض کرده ام مقصود از این ماده درخواست اضافه اعتباری برای ساختمان و جهات من الوجوه نیست در بودجه کشور يك مبلغی برای هر وزارتخانه در نظر گرفته شده است که البته مصارف مختلفه وزارتخانهها در نظر بوده است از قبیل حقوق اثابیه سوخت روشنایی و سایر مصارف مختلفه و منجمله ساختمان بنا بر این همان رقمی که نمایندگان محترم تصویب فرمودند همان مالک عمل خواهد بود و بعد از تصویب دیناری در این باب اضافه نخواهد شد تا اینکه تگراتی از برای حضرت والا حاصل شود که تعادل بودجه بهم خواهد خورد مقصود ما این است که در حدود همان اعتباری که پیش بینی شده و تصویب فرموده اید اگر بنا باشد که يك ساختمانی

را که احتیاج نداشته اند تعطیل کنند و يك ساختمانی را که از لحاظ حفظ و حراستش لازم است توجهی بآن بشود تا ده درصد ممکن است بآن قرارداد در فهرست بها منظور نمود تا تکمیل شود البته دیناری اضافه بر بودجه مصوب نخواهد شد و با تصویب این ماده اضافه خرجی حاصل نخواهد شد.

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - همینطور است که آقایان فرمودند مبلغ و مقداری که در این ماده از برای مقاطعه کاران است معلوم نیست چه قدر است در اینکه اینها منافعی برده اند یا برده اند و چه طرزى بوده است البته تمام آقایان مستحضارند که حتی از پول و حقوق و مزد عملجات راه هم این آقایان خود داری کردند در مقاطعه کاری شان و دادند ب مردم و ب نفع خودشان بردند.

همین اسفندیاری - اینطور نیست آقای

دهستانی - چرا آقای آلهائی که با بنده رفیق هستند که همین عملجات و کارگران هستند بنده آنها را خوب میشناسم و حقوق اینها داده نشده و بنده اسامی یکی یکی شان را هم میدانم که مزد کارگر را نداده اند حتی اجاره خانه را هم نداده اند (صحیح است)

همین اسفندیاری - اینطور نیست

دهستانی - چرا. اگر میفرمائید اسم ببرم

همین اسفندیاری - مامی ندارد. بفرمائید

دهستانی - حالا کار ندارم باینکه خوب معامله کرده اند یا بد البته باید نفع هم ببرند عرض میکنم اگر ضرری هم در يك قسمت متوجه آنها شده باید متحمل آن ضرر هم بشوند اگر در قراردادی که دولت با مقاطعه کاران تنظیم کرده است و طرفین امضا نموده اند اگر نوشته شده بود که هر گاه مصالح ساختمانی و اجرت گران شد زیادتر بدهند و ارزانتر شد کمتر بدهند البته این ماده مورد داشت ولی هر گاه برای این که در اینجا کوچکترین ضرری متوجه مقاطعه کاران میشود و يك مبلغی که واقعا معلوم نیست چندر میشود میلیون میشود میلیارد میشود نمیدانیم صد

هزار تومان میشود نمیدانیم در متمم بودجه تعیین کردنت و تصویب کردن آن گمان نمیکنم خالی از اشکال باشد (صحیح است) حالا اگر در قرارداد شرط و قید باشد که از لحاظ ساختمانی ارزش و بهای مصالح و مزد بالا رفت دولت متعهد است بمقامله کار بنده البته باید داده شود چون تعهد کرده و امضاء داده ولی اگر تعهد نکرده است خوب قراردادى تنظیم شده و رسمی تلقی میشود و بهمان ترتیب باید عمل کنند البته نفع برده اند یا نه باید متحمل شوند حالا باید آقای وزیر پیشه و هنر توضیح بدهند که آیا در این قراردادها يك چنین شرط و قیدی هست یا نیست اگر قیدی هست البته حق دارند باید این ده در صد بآنها داده بشود و اگر نبوده که نباید داد با این حال آن کلمه فسخی که در آخر ماده نوشته شده است آنرا هم اصلاح کنید و قبلی بنویسید اقلأ بهای قبلی باشد نه بهای فعلی. (صحیح است)

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - عرض کنم که البته اگر در قرارداد هائی که سابقاً بسته شده است يك همچو قیدی که آقای فرمودند بود که دولت مکلف بود بر حسب تعهدی که کرده است اقدام کند. اینکه الان حضور آقایان توضیح عرض کردم مقصود این است که يك چنین قیدی طرفین در قرارداد نکرده اند نه آنها تعهد کرده اند که اگر قیمت ها ترقی کرد بهمان قیمت فعلی باشد یعنی اضافه بپردازد دولت و نه دولت تعهد کرده که اگر بها ارزان تر شد آنها کسر کنند. این که امروز بعرض آقایان رسیده است برای این است که اجازه بفرمائید اگر چنانچه مصلحت در این بود که يك قراردادی را برای بخانه رساندن موضوعش دولت مفید و ضروری دانست و میزان قیمت هم حالا خیلی ترقی کرده و بالا رفته است يك علاوه باین میزان دولت منظور بدارد و این هم تجاوز نکند اما نسبت بآن منظوری که فرمودید البته نظر دولت هم همین بوده است یعنی بهای سابق حالا هر چه می خواهید اسمش را بگذارید فعلی یا قبلی در هر

صورت منظور بهای همان وقت است و اینکه می فرمائید در صد بهای قبلی باشد بنده قبول میکنم .

رئیس - آقای مجد ضیائی .

امیر تیمور - بنده هم اجازه خواستام .

رئیس - اوبت شما ارسیده .

امیر تیمور - بنده عضو کمیسیون هستم .

رئیس - عضو کمیسیون باشد .

مجد ضیائی - بنده پیشنهاد دارم .

رئیس - آقای منشور .

منشور - عرض کنم آن چه در لایحه متمم بودجه پیش بینی شده است کاملاً لازم بوده است و همینطور توضیحانی که آقای وزیر پیشه و هنر دادند مطلب را روشن کرده و همینطور است که فرمودند مقاطعه کاران قراردادهائی داشته اند که بواسطه اوضاع شهر یور دولت ناچار شد بکارهای آن ها خاتمه بدهد بعد از شهر یور دولت کارهای آنها را تمدید کرد که مشغول کار شوند البته بعد از شهر یور قیمت هله با قبل از شهر یور یکی نیست و قیمت ها خیلی فرق دارد و آنها دچار ضرر فوق العاده شده اند دیگر هم نمی خواستند کار کنند و دولت مجبور می شد کاراتی را که آنها داده بودند برای حسن انجام کارهای شان آنها را ضبط کند البته این را هم ما میدانیم که از این ضبط کاراتی کلد دولت درست نمی شد و ساختمان تکمیل نمیشد و بیمه کاره می ماند و خراب می شد و خرجی هم که شده بود از بین میرفت تازه این کاراتی ها هم مال اشخاص است خانه و املاک اشخاصی است که نزد بانکها گرو گذاشته اند برای حسن انجام عمل مقاطعه کاری و اینها ضامن اعمال مقاطعه کاران بودند . دولت چون دید اینطور کار پیشرفت نمی کند این است که این ماده را پیشنهاد کرده است که کلیه قرار دادهائی که تا آخر شهر یور ۱۳۲۰ منعقد شده است در آنها تجدید نظری بکنند ولی بنظر بنده این جا باید يك قدری ماده را اصلاح کرد چون خیلی قرار داد ها قبل از شهر یور تنظیم شده که بعداً انجام شده و تحویل شده و رفته اند و يك کمپانی هائی هم يك دعاوی دارند و اشخاصی

شده و کارشان را هم تمام کرده اند و رفته اند این توضیح باید در ماده داده شود تا اشکالی پیش نیاید چون مقصود همین است که عرض کردم .

مخبر کمیسیون بودجه (آقای اعتبار) - اساساً لازم

است يك توضیحی داده شود تا سوء تفاهمی در مجلس حاصل نشود این ماده برای قراردادهائی است که کار آنها تمام

نشده و بیمه کاره است (صحیح است) و تصور ارود که این ماده مربوط بآن کارهائی و آن قرار داد هائی است که

موضوعش تمام شده است . خیر آنها منظور نیست . دیگر اینکه منظور ما بیشتر کارهای ساختمانی بوده است نه نظر

راسازی ، نظر ما نظر ساختمانی بوده است دولت هم این نظر را داشته است ساختمان نیمه تمام که از حیث اسباب و

ندارک کار و لوازم کار بواسطه گرانی برای آنها میسر نیست که با آن قیمت اولی که با آنها قرارداد بسته اند کارشان

را تمام بکنند باین جهت دولت خواسته است در اینجا يك ارفاقی بکنند و نظارش تمام کردن کار آن ساختمانیها است

بنده خواستم در اینجا توضیح بدهم که این شبهه حاصل نشود حالا اگر آقایان هم پیشنهادی داشته باشند که این

شبهه را مرتفع کنند بنده میتوانم قبول کنم که این اشکال مرتفع بشود و تصور نشود آلهائی که کارشان را تمام کرده اند

و مطابق قرار داد تحویل داده اند باید برگردند و بگویند بیا هم صدی ده اضافه بدهید منظور این بوده است منظور فقط آلهائی است که ناتمام مانده و نصف کار را کرده اند .

موضوع دیگری که باید بنده با آقایان عرض کنم موضوع مقاطعه کار خیلی مورد اهمیت است بنده هم تصدیق میکنم

مقاطعه کاران هم باید استفاده کنند و مشروع هم بوده است بالاخره قراردادی بوده است بسته اند در نتیجه هم فایده

بناش در هر چه بوده است برده اند ولی يك نکته ای را باید آقایان در نظر بگیرند که مقاطعه کارهاش که بکنند نیست

يك نفری کاری را گرفته و استفاده هم کرده و رفته پی کارش و اینکه مورد بحث ما است بیشتر در قسمت فارتش است در قسمت

دیبرستانی که میسازند در مورد اراست این مقاطعه کاری است

که اولین کاری بوده است که قبول کرده است باید این را هم فکر کرد که این استفاده از سابق برده است که حالا بیاید اینجا زبان این کار را بدهد و این را هم باید گفت که تا حدی هم دولت موجب این خسارت شده و آن این بوده که بمقاطعه کاران در آن موقع در شهر یور ماه يك بخشنامه ای داده و کار را تعطیل کرده است بآن ها نوشته است کار ها را تعطیل کنید و این تعطیل کار موجب شده است که آنها کار را در آن موقع که نسبتاً قیمتها ارزان بوده است تمام کرده اند و بعد مصادف شده است با گرانی لوازم و وسایل و بایستی از این نظر دولت در اینجا توجه بکنند بآن اشخاصی که حقیقتاً زبان می بینند و جبران بکنند و البته آنها هم که خسارت امیران و یا يك کارهائی که سابق داشته اند تمام کرده اند و از آنها خیلی فایده برده اند آن ها هم از این ماده نتوانند استفاده کنند

رئیس - آقای انوار

انوار - عرضی ندارم کافی است مذاکرات

طهرانچی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم

بعضی از نمایندگان - اجازه بفرمائید پیشنهاد ها را بخوانند .

رئیس - آقای طهرانچی

طهرانچی - در مخالفت با کفایت مذاکرات عرض بکنم یا عرض را نکنم (بییل سه یمن - هر دو را بفرمائید) اجازه بفرمائید عرض را بکنم . عرض کنم اولاً در ادوار گذشته و آن حکومت هم هیچوقت دیده نشده بود که متمم بودجه مطرح بشود وزیر مالیه حاضر نباشد الحمد لله حکومت ما دمکراسی شده است و جلسات متعددی است که قانون متمم بودجه مطرح است و آقای وزیر مالیه هم البته کار دارد تشریف نمی آورد عرض کردم از مرحوم داور پر کار روزیاد کار کن تر نبود یعنی کسی بود که تمام بلکه صدی بود کار مملکت روی دوش او بود ولی ممکن نبود لایحه مالی مطرح بشود و در جلسه مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند حالا متأسفانه اینطور پیش آمد کرده است که قانون متمم بودجه مطرح است و ایشان تشریف نمی آورند آن وقت ایشان در مجلس

می فرمایند جلسات را زیاد کنید چون کارها مانده است خوش مزه اش همین یکی است عرض کنم که ایشان چون از قضایا مطلع هستند و وزیر مالیات باید تشریف بیاورد توضیحات بیشتری بدهند و خود این سبب کوتاه شدن مذاکرات و سرعت کار میشود ولی وقتی که خودشان نباشند آقای وزیر پیشه و هنر البته توضیحات میدهند ولی آنطوری که آقای وزیر مالیه از قضایای مالی مطلع هستند ایشان حقشان هست که مطلع نباشند چون ایشان که وزیر مالیه نیستند و از این جهت کار طول میکشد. قسمت دیگر عرایض بنده در این ماده راجع به مقاطعه کار است و مقاطعه کاران بیشتر راجع بر آه ن است و بعضی قسمتهائی که تا کنون ساخته شده یعنی قسمت اعظم خرج آن شده و متأسفانه از قراری که شنیده شده است متروک مانده و دولت آنها را ادامه نمیدهد در صورتی که صدی شصت مخارج در اینجا شده است و از قراری که بنده تحقیقات کردم فرض بفرمائید در جاهائی که قریب سی چهل میلیون تومان خرج شده و بیش از سه چهار میلیون تومان خرج ندارد بکلی متروک گذارده اند و این ضرر کثورت است بنده کارندازم باینکه اصل راه آهن چهل و راست ولی وقتی که کشیده شده و یک خرج سنگینی را کشور تحمل کرده سزاوار است که برای یک خرج جزئی که صدی سی تمام مخارج است آن را تمام نکنند بعلمت اینکه ریل حاضر ایست البته بعد از چنگ ریل خیلی ارزان و فراوان میشود ولی اگر راه را تمام نکنند آن مبلغی که تا بحال صدی شصت خرج شده بکلی از بین میرود گذشته از اینکه اگر آقایان توجه بفرمایند این کمی کار تولید یک بیکاری در ولایات کرده و این خودش برای اوضاع کشور خوب نیست در قسمت آذربایجان عمده زیادی از عملجات که مشغول کار بوده اند بیکار شده اند و اینها در شهر تبریز در خیابان ها در کوچه ها همینطور می خوابند و شبها وسایل بپتو هم ندارند و اینها ممکن است خدای بخواند سبب کارهایی بشود که برای ممالکت گران تمام بشود از این نقطه نظر هم شده با این البته مصلحت بوده است که اینکارها لنگ نشود. اما در این ماده آنطوری که آقای مخبر توضیح دادند خوب است و منظور همان است که

برای بقیه مانده کارها است ولی در ماده اینطور نیست مینویسد که دولت میتواند در مورد قرار دادهائی که تا آخر شهریور ۱۳۲۰ برای مقاطعه کاری منعقد نموده تجدید نظر نماید و در صورت اقتضا ارقامی را که با وضع کنونی متناسب باشد در فهرست بها منظور دارد. اینجا ذکر نشده که مقصود کار باقی مانده یا کارهای تمام شده است که اگر فردا دولت تجدید نظری کرد مطابق عبارت ماده که کارهای تمام شده را هم در ضمنش دارد و شامل کنند البته دولت فعلاً اینکار را نخواهد کرد ولی اگر احیاناً در یک آتیهای یک کسی بیاید و اینکار را بکند مطابق این ماده اختیار دارد پس باید این ماده را مطابق منظوری که هست بنویسند نه اینکه بنویسند قرار دادهائی که تا آخر شهریور منعقد شده و باید کارها معلوم بشود که ده یک را به کل کار خواهند بدهند. این خودش محل صحبت است یک وقت ممکن است بگویند ده یک از کل کار میدهیم در صورتیکه اینطور نیست منظور از این ده یک نسبت بکار باقی مانده است و آنهم نه از شهر یور تا بحال از امروز بعد چون ممکن است خیلی از کارها در شهر یور لنگ شده است و خیلی از کارها است که مقدارش تمام شده این ده یک روی چه قسمتی است باید روشن بشود که ما بدانیم بچه رأی میدهیم و اگر ماده باین شکل باشد کش دار است و حمل میشود بر قراردادهای گذشته بر خلاف رأی کمیسیون و نیت مدافعین و اینرا هم میشود بکل کار اطلاق کرد و هم ببقیه کار و هم میشود از شهر یور تا بحال گرفت و هم از حالا بعد به چندین جور ممکن است گرفت و البته این باید روشن بشود و نمایندگان بدانند بچه رأی میدهند. یکی هم راجع بقسمتی بود که نماینده محترم آقای دهستانی فرمودند بنده نه مقاطعه کارم نه مقاطعه داشتم ولی در قسمت شهرهائی که مسافرت کردم دیده ام فرمودند خیلی از مقاطعه کارها مال مردم را نداده اند ممکن است باشد ولی خیلی نیست آقا بعضی ها سوء استفاده هم کرده اند ولی خیلی از مقاطعه کاران هم اشخاص مهم با حیثیتی بوده اند و دیناری مال کسی را نخوردند حق کسی را نبرده اند آنچه عمل بوده تمام کرده اند آنچه

قیمت اجناس و مزد اشخاص بوده است بمردم پرداخته اند یکی دو تا در اوایل کار بنده شنیدم که پیش آمد کرد دولت هم جلوگیری کرد و دیگر نتوانسته اند این کار را بکنند یعنی این کار را بعضی مقاطعه کاران جزء کرده بودند وزارت راه هم حق این اشخاص را گرفت و داد و آنها هم نتوانستند این کار را دیگر بکنند. راجع بقسمت ده یک هم برای کارهائی که از این تاریخ بعد مانده باشد باید بدهند ولی تمامش را علت ندارد گذشته از اینکه از شهر یور بعد لنگ شد قبل از شهر یور هم خیلی از کارها را دولت بواسطه رسیدن سیمان و مصالح ساختمان خودش لنگ کرد یعنی طولانی کرد و البته آنوقت عمده روزی سه چهار قران شش قران بود و حالا شده است چهارده قران و تمام اجناس هم گران شده ولی اینجا باید معلوم شود که از امروز بعد باقی مانده باشد حالا اگر ده یک کم است بیشترش بکنند یا زیاد است کمترش بکنند بنده کار ندارم. و بنده یک قسمت دیگر میخواهم استفاده بکنم چون صحبت جاده سازی است عرض میکنم که در خود شهرها اغلب خیابانها را کنده اند و این کشته شدن هائی که می بینید و زبر انوموبیل رفتن ها که آقای امیر تیمور نماینده محترم فرمودند اکثر این شکافها و تعمیر نکردن ها می باشد برروز خود بنده می آمدم از خیابان ولی آباد اصف خیابان را کنده اند برای اسفالت کردن یکماه بیشتر است اصف خیابان مانده است برای عبور تمام اتوموبیلها و وسایل دیگر و پیاده رو هم است اتوموبیل بنده که می آمدم از قسمت نصفه اگر بنده بوانس کرده بودم بواسطه آمدن اتوموبیل دیگر بکنفر زن بیچاره که عبور میکرد به گلگیر و کاپوت اتوموبیل مصادف شد کمی نزدیک بود بمرح و ب شود ولی چیزی نشد و علتش را بنده دیدم که کاملاً خرابی خیابانها است و این خیابانها را که مدتی است خراب کرده اند و ساخته اند بنده امیدام اصلاً شهرداری چه میکند آقا این شهرداری بود که اصف پولهایش خرج جاهای دیگر میشد حالا که از شهر یور ماه باینطرف تمام همان پولها از مردم گرفته میشود متأسفانه معلوم نیست کجا میرود و بنده عرض میکنم این وضع شهرداری نیست

اینطور هم نباید پولهای مردم و دسترچ مردم را شهرداری خرج کند برروز یک کدونی که برای بنده آوردند که خودش هفتاد تومان بودیست و چند تومان قهانداری و مالیات و اینها را گرفته بودند معذک خیابانها همینطور مانده است و شهر را باین وضع نگاه داشته اند حالا آقای وزیر کشور تشریف بیاوردند به بنده چکار کرده اند حالا متأسفانه می بینم اوضاع برعکس شده است کارهای ما هر چه محاسن بوده است رفته است و هر چه معایب بوده باقی مانده است.

مخبر - اولاً بنده اگر توضیح عرض می کنم صرف جنبه توضیح دارد و الا همانطوری که آقای تهرانچی فرمودند دفاع از لایحه متمم بودجه و بودجه بعهده دولت است و بایستی نه فقط آقای وزیر دارائی تشریف داشته باشند بلکه تمام آقایان وزراء باید باشند و هر کدام نسبت بآن ماده ای که مربوط بخودشان است و خودشان ذی نفع هستند توضیح بدهند و بنده اگر توضیحی میدهم صرفاً از نظر این است که اگر اشتباهی هست رفع بشود. عرض کنم این قسمتی که فرمودند آقای تهرانچی و آقایان دیگر هم فرمودند راجع باینکه این تجدید نظر از کی میشود و نسبت بچه قسمت میشود بنده بطوری که عرض کردم نظر کمیسیون این است که نسبت بکارهای نا تمام و این را بنده اینجا اصلاح کردم که بنویسند بعد از عبارت "۱۳۲۰ برای مقاطعه کاری منعقد نموده" موضوع قرارداد و کار تا بحال انجام نشده" این را بر ماده اضافه کنیم رفع این اشکال خواهد شد اما قسمت راه سازی و راه آهن و توضیحاتی که آقای تهرانچی فرمودند اینها را بنظر بنده بایستی همانطوری که فرمودند انتظار داشته باشند آقای وزیر راه یا آقای وزیر دارائی تشریف بیاورند توضیح بدهند که چرا تعطیل کرده اند البته این مربوط بسیاست دولت است و وزیر مربوطه خودش جواب خواهد داد. اما نظر دولت از پیشنهاد این ماده نسبت بساختن آنها است نه راه سازی و شاید راه سازی زبان و ضرری از نظر اینکه موضوع خرابی است نداشته باشد و یا پیشنهاد هائی که اول شده است و قرارداد منعقد شده است این ضرر تعاونی نیست و شاید محتاج باین نباشد

که آن ده درصد را اضافه کنیم نظر دولت و کمیسیون هم که موافقت کرد مربوط بساخته‌های است که تا تمام است که دولت هر کدام را مقتضی بداند حتی المقدور تمام بشود و اساساً در این قسمت ما نظارمان این بود و دولت هم این نظر را داشت که نسبت به مجموع قرارداد سندی ده اضافه به آنها بدهند نه نسبت با آنچه که باقی مانده با این تفصیل آن مقاطعه کارهایی که ساخته‌ها در دستشان است چند نفری که اینجا آمده بودند راضی نیستند میگویند مقدار افزایش بقدری زیاد است که ده درصد که هیچ شاید سی درصد هم درست نمیشود و کارهای ساختمانی شان بالاترکلیف و تا تمام مانده شاید با این ده درصد هم موافقت نکنند البته این را خواستم توضیح بدهم خدمت آقای مظهر انچه که نظر دولت این بوده است که از مجموع قرارداد ده درصد با آنها بدهند نه نسبت بکار تا تمام و اگر آنها نخواهند منظور بکنند که قطعاً موافقتی حاصل نخواهد شد از این جهت بنده تصور میکنم که این را باید توجه بفرمایند با آن اصلاحی که بنده کردم رفع این اشکال میشود یعنی «موضوع قرار داد و کارهایی که تا بحال انجام نشده» را اضافه بکنیم برش تارفع اشکال بشود. در قسمت دوم راهسازی هم شاید دولت این نظر را ندارد که در آنها تجدید نظر بکنند نظر به قسمت ساخته‌های تا تمام است ساخته‌های تا تمام هم نسبت به تمام قراردادها است از اول

طهر انچی - بعضیها میکنند خیلی کم مانده باشد.

رئیس - آقای امیر تیمور.

امیر تیمور - بنده صرفاً برای استحضار خاطر آقای رئیس عرض میکنم يك قضیه که در مجلس شورایی مطرح است وقتی که عضو کمیسیون اجازه بخواهد اجازه او مقدم بر سایرین است و بر طبق نظامنامه است به نظامنامه هم اگر آقای رئیس توجه بفرمایند خواهند دید صحیح است فلسفه اش هم خیلی روشن است چون این عضو کمیسیون بوده است و در کمیسیون بوده و از موضوع اطلاع دارد اگر وارد بحث و توضیح بشود شاید اشکال يك عده زیادی با توضیح

آن عضو کمیسیون که وارد مطلب بوده رفع شود. متأسفانه آقای رئیس محترم هم لطفی نفرمودند.

رئیس - صورت این جا حاضر است نوشته‌اند و اسم شما در این صورت نیست امروز اجازه خواسته‌اید بعد از این اجازه خواسته‌اید نوشته شده حالا نوبت شما رسیده است (امیر تیمور - پس تقصیر منشی است) تقصیر منشی نیست تقصیر از خودتان است که اول اجازه نخواهید بدهید.

امیر تیمور - تقصیر بنده نیست تقصیر نظامنامه است که بد گذرانده اند. . . . در هر حال بنده عرضی ندارم میخواهم توضیح عرض کنم این نظامنامه که نوشته‌اید توجه بفرمایند بنده عرضی ندارم نظامنامه است (رئیس - نظامنامه اینجا است). اما عرض بنده این بود این موضوع البته آقایانی که در این قضیه وارد شدند و توجه هم کردند حقیقتاً هم جا دارد توجه بکنند و خیلی اسباب تشکر و خوشوقتی است مخصوصاً آقایان نمایندگان در قضایائی که مؤثر در دخل و خرج مملکتی است باید بیشتر در آن توجه و در این مراحل زیادتر دقیق باشند. اما این قضیه که شأن نزول این ماده در قانون متمم بود چه است بنده از موارد خصوصی این قضیه اطلاعی ندارم ولی جنبه کلی آن این است که دولت قراردادهای ساختمانی یا قراردادهای راهسازی منعقد داشته که آن قراردادها آقای اعتبار هم توضیح دادند آنچه پذیرفته است بواسطه ترقی یافتن سلع زندگانی که پس از انعقاد آن قراردادها در کشور پیدا شده و زندگانی را چندین برابر قیمتش را ترقی داده است و بواسطه آن ترقی مزد آن عملی که سابقاً با ۵ ریال یا ۴ قران کار میکرد و امروزه با ۱۵ یا ۱۲ ریال هم نمیتواند کار بکند. این صاحبان قرارداد دچار عسرت و بیچارگی شده‌اند بنا بر این دولت در نظر گرفته است اینجا با آن قضایا رسیدگی کند اگر در مورد چند تا قرار داد منعقد که آنها نمیتوانند کار را خاتمه بدهند و دچار ضرر میشوند ضرر آنها جبران شود که افلاً کار پیشرفت بکنند.

بعضی از نمایندگان - کافی است مذاکرات.

رئیس - آقای صفوی

صفوی - عرض کنم که در ابتدا که این ماده مطرح شده بود بنده اجازه خواستم ولی متأسفانه حالا نوبت به بنده رسیده و آقایان میفرمایند مذاکرات کافی است. بنده مختصراً عرض میکنم و خیلی میل داشتم آقای وزیر راه هم تشریف داشته ایشان هم توضیحات و نظریات نمایندگانی را استماع میکردند در هر صورت حالا که بموجب ماده ۱۳ قرار میشود سندی ده علاوه بشود بر کارهای ساختمانی که بعد از شهریور شروع شده است يك تذکری خواستم بدهم که به آقایان مقاطعه کاران البته آقایان مطلع شده‌اند حالا شاید در تهران اگر اینطور نباشد در شهرستانها و مخصوصاً در نقاط دور دست عمده‌هایی را که استخدا می‌کنند بعنوان کاری است که از دولت و از وزارت راه گرفته‌اند و با آنها واگذار شده باین عنوان آنها را استخدا می‌کنند و اوراقی چاپ میکنند بدستشان میدهند با اسم کارنامه مقاطعه کاری این کارنامه‌ها دست عملجات است با حقوق و مزد خیلی خیلی کم مخصوصاً اغلب آقایانی که در ولایات هستند اطلاع دارند روزی شاید دو قران يك قران و بنجاه دینار یعنی سی شاهی حقوق برای آنها معین شده در کارنامه‌ها هم مینویسند روزی سی شاهی ملاحظه بفرمایید يك عمده باین وضع سخت معیشت چطور با روزی سی شاهی زندگی کند؟ آن وقت این عمده را روز بروز هم پول بهش میدهند و این با همه اینکه روزی يك قران یا سی شاهی بهش بدهند مدتها آنجا کار میکنند بعد هفته بهفته می‌آیند و کار نامه را امضاء میکنند تعجب اینست که بنده اطلاع دارم برای بنده از ولایات مخصوصاً صورت فرستادند مخصوصاً از نقاط دور دست از خراسان از آذربایجان کرمان فارس و بوشهر اینطور معمول داشته‌اند و بوشهر مقاطعه کار آمده است يك ورقه را امضاء کرده داده بدست عمده البته آن کسی که کثرت میکند پول هم از دولت می‌گیرد همه چیز باو میدهند اینها هم يك اسبابهائی بیل و کلتک آورده‌اند و باینها داده‌اند که کار کنند و کار می‌کنند الا آن برای من صورتی فرستاده‌اند باین قطر (با اشاره دست) کار نامه است هنوز باینها پول نداده‌اند

اینها کار کردند و کار میکنند نان خالی گبرشان نیامده در قحطی نان جو هم نداشته‌اند و برای مقاطعه کار کار کردند من از آنها سؤال کردم که اگر شما يك ماه پول اسکر فید چرا دیگر کار کردید؟ گفتند ما يك ماه کار کردیم بعد با میداینکه برویم آن پول را بگیریم گرفتار شدیم اینست وضع اینها این بدبخت‌ها تظلم کردند بوزارت راه من اینها فرستادم بوزارت راه چند ماه است هنوز جوابی داده نشده و اینها دارند اینطرف و آنطرف میدوند بالاخره بایستی آقای يك کسی يك مقاطعه کاری را از دولت گرفت حالا من نمیدانم چه در استفاده میکند و چه جور کار انجام میدهد اما باید حقوقی عمل را بدهند اگر دو قران سه قران چهار قران پنج قران یا زیادتر یا کمتر بهش بدهند اینها مال اورا بخورند و بدهند بنده بوزارت راه نوشته‌ام آقای وزیر راه را ملاقات کردم و شکایات کردم و کارنامه‌ها را دادم و روی این اوراق کارنامه اسم مقاطعه کار را نوشته است نام فامیلش را نوشته است نام عمده را نوشته است که بجا کار کرده است این اوراق کار نامه را که فرستادند از من من فرستادم از وزارت راه و چندین ماه است همینطور معطل است و هنوز جواب نداده‌اند و تکلیف اینکار را معین نکردند و معلوم هم نیست که وقتی لایحه اعتبارات را دولت تقدیم مجلس شورای ملی میکنند بالاخره جزء این اعتبارات محل داشته باشد یا در جزو دیون دولت بشود که از مقاطعه کار بگیرند و نگاه بدارند و بدهند بعملجات بالاخره اینها يك کارهایی است که در وزارت راه باید مرتب باشد و يك ترتیبی داشته باشد دستوری بدهند به مقاطعه کاران آنها هم مقید باشند از پولی که می‌گیرند حقوق عملجات را هم بدهند بنده بنا بر این بنده خواستم تذکر بدهم پیشنهادی هم میدهم تبصره باین ماده اضافه شود که وزارت دارائی مکلف باشد اول از مطالبات مقاطعه کاران اگر يك اوراق کارنامه‌ای در دست افراد باشد اول پول عمده‌ها را بدهند و بعد مال آنها را

رئیس - پیشنهاد آقای مهرانچی:

اینجانب پیشنهاد میکنم رأی برای این ماده برای جلسه

بعد بمالد و ماده بعدی مطرح شود

رئیس - آقای نهر انچی

نهر انچی - عرض کنم علت این است که آقایان این قسمت که آقای مخبر فرمودند فرمودند این مبلغ ده يك برای كل قرار داد است آقایان توجه بفرمائید مطلب مهم است سهلش بگیرند ممکن است حالاً عرض نمیکنم ولی برای آتیہ عرض میکنم ممکن است اسباب زحمت بشود ما که نمیدانیم در آتیہ چه دولت و چه اشخاصی روی کارند که آن نظر را بگیریم مثلاً میفرمایند که جماعاً ده يك نسبت به كل کار است كل کار ممکن است پنج میلیون باشد و تا شهریور ماه ۴ میلیون ولهصد و نه هزار تومانش تماماً داده شده باشد و باقی مانده باشد يك هزار تومان آنوقت میتواند با این اجازه آقایان پانصد هزار تومان هم وزارتخانه برای این هزار تومان بدهد وزارتخانه ملاحظه بفرمائید چه تفاوت دارد پس اینست که با توضیحی که آقای مخبر دادند این است مطلب و اگر اینطور باشد خیلی زیاد است و مشکل میشود و بنده از این جهت پیشنهاد کردم که از دستور خارج شود تا بیرون مذاکره کنیم اگر این غلط است اصلاح کنند باز اگر بنویسند هر چه از کار شهریور باینطرف باقی مانده باشد یعنی از کاری که از شهریور ماه ببعد مانده است این باز يك حرفی است نه این که كل کار را بگیرند و آنوقت بدهند باشخاصی که تمام نکرده اند و اشخاصی که تا کنون تمام کرده اند از شهریور باید بهشان داده شود اشخاصی که کارشان را تمام نکرده اند باید ده يك بآنها داده شود نسبت به كل قرارداد این است که بنده نمیدانم چگونه میشود و هیچ يك از آقایان هم تصور نمیکنم باین مبلغ رأی بدهند و ممکن است که يك موضوع مهم پیش بیاید این است که بنده پیشنهاد کردم که در خارج آقایان شور کنند و صحبت کنند و این ماده بماند برای جلسه بعد و در جلسه بعد اصلاح شود و رأی بدهند.

مخبر - بنده هم موافق باشد برای جلسه بعد ماده دیگر را بخوانید.

ملك مدلی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

ملك مدلی - عرض کنم اینكه فرمودند ممكن است كه يكی ۵ میلیون كار مقاطعه كاری داشته است وضع آن چهارمیشود؟ در آخر شهر یور ماه اگر پانصد هزار تومان از كارش باقی است و چهار میلیون و نیم آرا انجام داده است همان پانصد هزار تومان فقط مشمول این ماده میشود و این در کمیسیون هم همین طور توضیح داده شد. (نهر انچی - چرا مخبر این جور توضیح ندادند).

رئیس - آقای انوار.

انوار - بنده توجه میدهم مجلس را بعد از اینکه تمام اوقات را صرف کردید حالاً میگویند بماند. این فرمایشی را که شما فرمودید ما پیشنهاد کردیم و فرمایش شما کاملاً با دو کلامه اصلاح میشود. بنده پیشنهاد کردم و آقای مخبر هم پیشنهاد کردند بعد از کلامه مقاطعه کاری منعقد نموده اضافه شود (و هنوز كارش در جریان است) پس این نسبت بآن كاری است كه در جریان است نه آن كاری كه خاتمه یافته و آن كلامه یعنی هم كه مقصود حین الانعقاد است یعنی در آن وقتيكه مقاطعه و قرارداد بسته شده است بهای آن وقت است نه بهای حالا بعد از اینکه اینها معلوم شد و توضیح داده شد كه مراد آن كارهایی است كه منعقد شده و تا الان مانده است و تمام شده است و بعد ها باید انجام بدهند كارهای سابق بنده پیشنهاد کردم خود مخبر هم پیشنهاد کرد دیگران هم پیشنهاد کردند بعد از این پیشنهاد ها دیگر چرا بماند برای جلسه دیگر علت ندارد يك جلسه را یا وقتها را تلف کنیم.

مخبر - بنده قبول کردم باشد برای جلسه بعد.

رئیس - ماده ۱۴ :

ماده ۱۴ - بمنظور تشویق آبیاری و توسعه کشاورزی در خوزستان از تاریخ اول فروردین ۱۳۲۱ کلیه مواد لغتی مورد مصرف موتورهای آبیاری خوزستان از مالیات مواد نامبرده بخشوده میباشد.

رئیس - موافقین با ماده ۱۴ برخیزند (اکثر برخاستند)

تشویب شد. ماده ۱۵ :

ماده ۱۵ - دولت مجاز است با پیشنهاد وزارت چارائی در آئین نامه های موضوع ماده ۱۳ قانون افزایش حقوق کارمندان دولت تجدید نظر نماید.

رئیس - آقای صفوی.

صفوی - بنده از این ماده استفاده میکنم که راجع با افزایش حقوق کارمندان دولت است و میخواهم راجع به افزایش حقوق آموزگاران که از محل شهرداریها باید اضافه شانرا بگیرند در این موضوع تذکری بدهم و با آقای مخبر کمیسیون بودجه هم در این موضوع مذاکره کردم که آموزگارانیکه باید حقوقشانرا از محل بودجه شهرداریها بگیرند از آبان سال گذشته که قانون افزایش حقوق بتصویب مجلس شورای ملی رسیده تا کنون حقوقشانرا نپرداخته اند و این بیچاره ها در ولایات با همان حقوق کمی که داشته اند زندگانی میکنند بامید اینکه این افزایش از خزانه دولت بآنها داده شود و شهرداریها هم در امسال (سال ۱۳۲۱) عوایدی نداشته اند که بآنها بدهند و نداده اند با آقای وزیر دارائی و مخبر کمیسیون بودجه و اعضای کمیسیون هم مذاکره کردیم مکاتبات زیادی هم بین وزارت فرهنگ و وزارت کشور شده است که آنها وزارت فرهنگ مراجعه میکنند وزارت فرهنگ هم میگوید اضافه برای آموزگاران نداریم وزارت کشور هم میگوید در نتیجه اینکه عواید شهرداریها امسال کم شده است نتوانسته است بپردازد و این آموزگاران از همه ایالات تلگراف میکنند و کاغذ مینویسند و در زحمت هستند آقایان ملاحظه کنید آموزگاران حقوقشان خیلی کم است شاید سی تومان حداکثرش است (هاشمی - بیست تومان هم کمتر است) بیست تومان بیست و پنج تومان است بسا این بیست تومان چگونه میتوانند زندگی کنند؟ وزارت فرهنگ هم میگوید عوایدشان کم شده و نمیتوانیم اضافه بدهیم و نداریم در بودجه مان هم محل نداریم آنها هم کار تدریسشان را همینطور ادامه میدهند ولی حقوقشان داده نشده است و مکاتبات زیادی هم در این موضوع شده و خواهش کرده بودم که این را در نظر بگیرند و گفتند در لایحه متمم بودجه در نظر

میگیرند که این را تصویب کنند این بود که بنده خواستم توضیح بدهند که رفع نگرانی بشود.

مخبر - عرض کنم که در قانون متمم بودجه يك ماده دیگری هم اضافه شده که تکمیل میکند آرا و این آمده است بمجلس و کمیسیون هم فرستاده شده و گزارش آهم داده شده و مخصوصاً در قسمت وزارت فرهنگ يك مبلغ بیشتری یعنی مبلغ ۸۵۰ هزار تومان برای اضافه فرهنگ ما اعتبار تأمین کردیم و برای همین منظور آقای صفوی هم مبلغ يك میلیون و چهارصد و بیست هزار ریال از آن ۸۵۰ هزار تومان تأمین شده است که در قسمت ج ماده ۵۴ نوشته شده و ملاحظه خواهند فرمود.

رئیس - آقای طوسی.

طوسی - عرض کنم که اینجا البته امیدواری میرود و مسلماً عاطفه دولت هم کاملاً متوجه این نکته هست که وضعیت کنونی تمام کارمندان دولت صورت خوبی ندارد قطعاً اینجا هم اشاره کردماند شاید صورت خوبی نداشته باشد آن روزی که قانون اضافه حقوق آمد بمجلس روز آخر پنیر قیمتش از سیری يك عباسی به سیصد دینار تا بالاخره به دو عباسی رسیده بود امروز اگر ملاحظه بفرمائید قیمت يك سیر پنیر سی شاهی شده البته اشخاص صحیح العمل هم که بنده همیشه معتقد بآنها هستم و طرفدارشان هستم بهیچوجه راهی جز این حقوق ندارند اگر توجه خاصی باین موضوع شود قطعاً خدای بخواسته جواز مسلمی بدست او خواهند داد که آن قضیه را که من هم دلم نمیخواهد انجام بدهم هر صنفی هر طبقه ای بهر ساعتی روزی دقیقه بدقیقه بطور تصاعد هر چه دلش میخواهد قیمت را میبرد بالا و علت این هم که سطح زندگی رسیده باین جور که حالا هست و امروز کسی نمیتواند زندگی بکند همین است اگر کاملاً بسطح زندگی و پائین آوردن آن امروز توجه خاصی نشود و يك فکری برای کارمندان نشود بنده خیال میکنم نمیتوان از آنها انتظار کار خوب داشت و استدعا میکنم در اینجا توجه خاصی شود و پیشنهادهای هم تهیه کردم که تقدیم میکنم.

بود دولت فعلی البته همانطور که نمیشود گفت که تمام این جزئیات را باید در خود قانون پیش بینی بکنند همانطور هم نمیشود گفت که تمام جزئیات اجرائی يك قانونی را يك حکومتی که از طرف مجلس شورای ملی مشغول کار است آن حتماً مکلف است پیش بینی کند و در نظامنامه بکنند چنانچه و نظر دولت این است که يك روزی مجلس شورای ملی رأی اعتماد بیک دولتی دادند دولتهای دیگر هم مادام که طرف اعتماد مجلس شورای ملی هستند بهمان استناد انکاء سر کار هستند اگر بخواهند میتوانند اصلاح کنند (صحیح است) اما اینکه آقا فرمودند به مستخدمین بنظر ارفاقی نگاه کنند این را هم در نظر گرفتیم.

رئیس - پیشنهاد آقای طوسی خوانده میشود:

پیشنهاد میشود در ماده ۱۵ بعد از تجدید نظر نماید اضافه شود در خور شئون کشور و مقتضیات تا حد امکان بر حقوق کارمندان بیفزایند. (انوار - آقا اضافه خرج است)

رئیس - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - البته حق این است که پیشنهاد دهنده خودش صحبت کند. اگر اجازه میفرمائید موقع را در اینجا مفتنم میشمارم و عرایضم را عرض میکنم بنده موقعی که افزایش حقوق اینجا مطرح بود تذکر دادم و با تشکر از اینکه در فکر کارمندان دولت مخصوصاً مستخدمین جزء هستند گفتم طوری بکنند که سطح زندگی بالاتر رود و طوری شود که ۳۲ تومان به شصت تومان برسد صد تومان هم کسر بیاید و سطح زندگی بالاتر برود دیدم خبر اینطور نخواهد شد دولت متوجه است و کوشش خواهد کرد که زندگی سطحش پائین آید مردم هم برفاه و آسایش بتواند زندگی کنند اما هر چه دیدم بالا میرفت تا امروز هم میبینم باز هم رفت بالا مثلاً گوشت که در آنوقت بوده است یکمن ۲۴ قران حالا ۴۸ قران میخرند حالا که چهل و هشت قران میخرند فردا میشود دوتا ۴۸ قران یعنی نه تومان و شش قران علت این است آقایان در مواد حرف میزنند برای این است که این دولت نه دولت وقت حق تجدید نظر را داشته

خودم را کاشتم ملاحظه بفرمائید این وضعیت خوبی نیست این را باید يك وقتی بهش خاتمه داد بالاخره قانون هست مقررات هست ادارات هست طبق مقررات باید کارشان را انجام بدهند نه اینکه همه اش روی اشکال تراشی برای مردم دست دولت را بستن و کارهای مردم را معطل کردن و اینها باشد؟ چه فایده دارد؟ این ها باید از میان برداشته بشود مؤسسه بازاستگی یکی از اداراتی است که اتصالاً برای مستخدمین دولت اشکال تراشی میکنند تغییر و تعبیر قانون برخلاف قانون در ادارات دولتی جاری است بعقیده بنده خلاصه تجدید نظری در تمام این آئین نامه ها بشود و بایستی که دولت در تمام این آئین نامه هائی که تا حالا بوده است دست و بال همه را هم بسته است و بال خودش را هم بسته است و بزحمت انداخته است تجدید نظری بکند و بالاخره دولت و مردم و همه را راحت بکنند (صحیح است)

رئیس - آقای تهرانچی.

تهرانچی - عرضی نداشتم چون این ماده تجدید نظر برای همه اسباب زحمت است تجدید نظر مطلق یعنی چه تجدید نظر در چه بکنند؟ تجدید نظر مبهم است و در خود این ماده آقای مخبر اصلاح کنند برای این است که رفع اشکال از پرداخت های حقوق بکند يك چیزی که جمله مفهوم داشته باشد که تجدید نظر برای چه چیز است و تجدید نظر مطلق يك عبارت خوبی نیست اگر يك توضیحی بدهند که واضح باشد بد نیست.

وزیر بازرگانی و پیشه و هنر - عرض کنم هر قانونی

البته مطابق معمول همه دنیا شامل کلیاتی است که حاکی از نظر مقننین میباشد ولی تطبیق مقررات قانون با مصادیق خارجی البته ناچاراً آئین نامه ها و نظامنامه هائی لازم دارد این ماده هم تصور میکنم چیزی باشد علاوه بر آن حتی که در قوانین مختلف و متعدد همیشه از طرف مجلس شورای ملی بدولت وارد شده بود فقط يك مطالبی دارد که آقای مخبر بمرض آقایان رسانیدند عین همان قانون افزایش که گذشت در آنجا همین حق بدولت داده شده بود منتهی نوشته شده